

Buigen voor het goede **Overweging 17 maart 2013 – Jan Andreae**

*“... De ogen van Niveen en Avnir vulden zich met tranen
en bij veel andere mensen in de ruimte.
Ik zei: leg je handen in een bidhouding op je borst
en maak een buiging voor de ander en zeg dan beurtelings:
'Ik acht je lot'.
Daarna hebben we uren gezongen in het Ivvriet en in het Arabisch ...”*

Lector: Rory Ronde

Dans: Jacintha Meilink, Kaspar en Sherie van den Wijngaard (Bikram Yoga)

Choreografie: Regilio Sedoc

5e zondag in de 40 dagenserie "De onstuitbare kracht van het goede"

Eerste lezing: Jesaja 42

Tweede lezing: Lucas 5:4-11

Op de klanken van het Ave Verum Corpus van Mozart dansen na de overweging de yogi's Jacintha Meilink, Kaspar en Sherie van den Wijngaard oefeningen in een choreografie van Regilio Sedoc.

[Bekijk hier de reportage van Anja Meulenbelt](#)

Welkom en inleiding

Lieve mensen,

Heel erg welkom op deze viering in De Duif op 17 maart.

Iedereen die hier aanwezig is, van altijd of ooit, zo nu en dan, vandaag voor het eerst. We zijn blij dat je er bent.

Het is goed dat je er bent, het is goed om te weten dat je er bent.

Vandaag is het de vijfde zondag in de 40 dagen, de vastentijd voor Pasen.

Als voorgangerscollectief hebben wij voor deze 40 dagen het thema gekozen: De onstuitbare kracht van het goede.

Vandaag kijken we naar dat goede. Wat is dat eigenlijk, wat bedoelen we dan en vooral: wat bedoelen we dan werkelijk.

De titel van deze viering is: Buigen voor het goede.

Mijn grote mentor Jotika Hermsen zei een aantal weken geleden tegen mij: Jan, mensen die niet kunnen buigen, kunnen ook niet leiden.

Ik heb de buigende houding geleerd van de Thaise monnik, de Mettavihari. Hij zei altijd tegen me: buigen is goed om het ego te breken.

Ik leer dat buigen zoveel is als: aan elkaar geven, naar elkaar luisteren, elkaar horen, elkaar bewonderen, elkaar omhelzen, elkaar delen.

Buigen is ook vriendschap sluiten en vriendelijk zijn met onszelf, met anderen en met de aarde. Wij zijn hier te gast.

Het paasverhaal over sterven en opstaan is de meest radicale verbeelding van buigen.

Ik voel me dankbaar dat deze viering door veel mensen gedragen wordt. Als altijd het fonkelende duifkoor met haar gepassioneerde dirigent. Onze Russische pianiste. De onzichtbare handen voor stoelen, kaarsen, kleden, koffie en thee.

Ik voel me vereerd dat Rory Ronde vandaag lector in deze viering wil zijn. Met zijn wortels in Suriname en Curaçao ademt hij muziek in als zijn tweede natuur. Vaak gaat hij als hij wakker wordt eerst gitaar spelen in plaats van ontbijten. Hij vraagt zich af: wat drijft mensen, waar gaat het ten diepste over, wat levert klank op.

Het antwoord wat hij vond op die vragen luidt: alles wat we zien, voelen, horen en ruiken is een expressie van het goddelijke. Alles begint en eindigt met liefde.

Rory en ik kennen elkaar van samen op de mat liggen, om vervolgens 90 minuten intensief te buigen en te ademen.

En diezelfde mat is symbolisch gesproken ook een onderdeel van deze viering.

Jacintha, Kasper en Sherie, yoga-leraren hebben geluisterd naar Mozart's muziek: het Ave Verum.

En samen met Regilio yogahoudingen gezocht die buigen voor het goede verbeelden.

Heel blij ben ik met hun bijdrage, vooral ook omdat yoga, bikram yoga een voorbode van een nieuwe tijd is. Een tijd van aandacht, volharden, helen en zacht zijn.

Daarover straks meer.

Maar het belangrijkste is dat jij er bent. Zonder mensen, zonder elkaar, zonder aanwezigheid is hier niets te vieren.

Jij staat deze ochtend in het centrum, wie je ook bent en waar je ook vandaag komt. Of je hier bent met vreugde of met verdriet, met vrienden of met je geliefde doden, jij representeert het goede.

Dat is waar wij als duifgemeenschap voor staan en in geloven.

Wat dat is wat wij weten, en daar houden wij ons aan vast.

Er zijn woorden die waar zijn, voor altijd, zij zullen eeuwiglijk duren.

En als we die mogen verstaan, dan zijn we niet meer alleen.

Ik wens jou een inspirerend, zacht en buigend uur.

Mogen we gaan staan voor ons openingslied.

Gebed om vergeving

Laten we stil zijn en stil worden,
Zodat we aan kunnen komen bij onszelf
Zodat we aan kunnen komen bij de ander

Laat ons ontwaken tot ons ware Zelf
Mensen worden, vol van mededogen

Laten we gedenken onze dierbaren,
onze ouders en voorouders,
onze kinderen en kleinkinderen

Laten we gedenken
onze doden, dat zij in vrede zijn
Laten we onze zachtheid wekken
Laat ons kijken met de ogen van kinderen
Laten we onszelf toevertrouwen

Amen

Eerste lezing Vrij naar Jesaja 42

Ik buig voor haar, die wij noemen: onnoembare
zij is mijn uitverkorene
in haar vind ik vreugde
ik heb haar met mijn geest vervuld
Zij zal alle volken recht doen
Zij schreeuwt niet, zij verheft haar stem niet,
zij roept niet luidkeels in het openbaar.
Het geknakte riet breekt zij niet af
de walmende vaspit zal zij niet doven.
Ongebroken en vol vuur zal zij het recht op de aarde vestigen;
de bewoners zien naar haar onderricht uit.

Zij zal je bij de hand nemen en je behoeden
ze zal je in dienst nemen voor haar verbond
met alle mensen, waar ook ter wereld
ze zal je maken tot een licht, ze maakt wakker in je de essentie: het goede
zodat wat blind is, ziende wordt
en dat wat gevangen is, bevrijd wordt
Zij kondigt een nieuw tijdperk aan

Overweging

Vandaag een week geleden was ik in Jaffa, een joods-Arabisch stad grenzend aan Tel Aviv, waar kerken en moskeeën elkaar afwisselen, omlijst met op diverse plekken synagogen van verschillende joodse religieuze richtingen.

Het ene uur hoor ik klokgeluiden, dan weer hoor ik de zang van de muezzin die met zijn 'Allah akbar' oproept tot gebed. In een oud gebouw zitten alle medewerkers van Amnesty International klaar voor de training die ik ga geven.

De mensen zijn onrustig, er is veel gebeurd in de organisatie, er zijn vooral spanningen tussen de Israëlische en Palestijnse collega's.

Nadat we een aantal uren gewerkt hebben, krijg ik veel herinneren van dit soort gesprekken. Iedereen is in de verdediging, de discussie wordt steeds heftiger en politieker. De toewijding verdwijnt en er hangt grimmigheid in de lucht.

Ik besluit abrupt het gesprek te beëindigen en vraag de mensen een paar minuten stil te zijn.

Dat houden ze bijna niet uit. Onrustige voetbewegingen zijn hoorbaar, zuchten, kelen schrapen, soms is het moeilijk om stil te zijn ...

Ik probeerde uit hun onrust weg te blijven en dacht aan het thema van De Duif: 'de onstuitbare kracht van het goede'.

Hoe zou ik dat hier voor elkaar moeten krijgen.

'Het goede zal altijd overwinnen', zei Hans vorige week.

'Vriendelijkheid stilt vijandigheid. Een waarheid die eeuwig is', verhaalde Diana de week daarvoor.

Vrije mensen worden is een taak voor ons allemaal en is ontstopbaar in de wereld, las ik in de overweging van Marc.

Een grote vermoeidheid overviel me. Al 10 jaar houd ik me met de Palestijnse zaak bezig. Al 20 jaar werk ik met organisaties om te kijken of de cultuur en de omgang tussen en met mensen constructiever kan worden. Als 30 jaar gaat het in mijn werk over zin en zingeving.

Mijn vermoeidheid ging langzaam over in moedeloosheid, in weerstand en het gevoel van onmacht.

De groep in Jaffa werd steeds onrustiger. Ik moest iets doorbreken met mezelf en met hun.

Ik doorbraak de stilte en zei: 'we gaan een oefening doen'. Ik nodigde Niveen, een Palestijnse vrouw en Avnir, Israëliër uit om tegenover elkaar te gaan staan.

Mijn stem werd als vanzelf zacht. Ik vroeg hen in elkaars ogen te kijken en ook om door die ogen heen te kijken, om achter die ogen te kijken. Om te kijken naar de geschiedenis, naar het volk, naar het lijden, naar alles wat er te zien is.

Zonder oordeel, zonder opvatting, zonder mening.

Kijk met een houding waarin we het geknakte riet niet breken en de walmende vlaspit niet doven.

Neem in gedachten de ander bij de hand.

De ogen van Niveen en Avnir vulden zich met tranen en bij veel andere mensen in de ruimte.

Vervolgens zei ik: leg je handen in een bidhouding op je borst – namaskar – en maak een buiging voor de ander en zeg dan beurtelings: 'Ik acht je lot'.

Daarna hebben we uren gezongen in het Ivriet en in het Arabisch.

De tekst 'Vrij naar Jesaja' eindigt met de zin: Zij kondigt een nieuw tijdperk aan.

Persoonlijk ben ik er van overtuigd dat wij het huidige masculiene tijdsgewricht achter ons aan het laten zijn en in een overgang naar een nieuw en ander tijdperk.

Als laatste adem flakkeren nog de mannelijke deugden op als: snel, resultaatgericht, vasthoudend, ondernemend, durf, lef, ondernemend, risico's durven aangaan, overtuigend met een manische waan naar kwaliteit, continuïteit en klantvriendelijkheid.

Het industriële tijdperk laten we achter ons, de globalisering is begonnen, de crisis begeleidt ons in de overgang naar nieuwe deugden en nieuwe waarden.

We staan aan de vooravond van een nieuw begin, van nieuwe internationale samenlevingsvormen, van nieuwe collectiviteit.

Nieuwe deugden zijn aan de horizon aan het verschijnen, je kunt denken aan:

bescheidenheid, bedachtzaamheid, langzaam, zachtmoedig, kwetsbaar, schuchter, onopvallend optreden, aarzelend, speels, genietend ...

We zullen te maken krijgen met een toestroom van vriendelijke, zachtaardige, onzekere managers en leiders.

De voorbodes zijn er al: er begint in toenemende mate zorg te komen voor de aarde. Groene initiatieven in wijken waarin men elkaar aanmoedigt om gezamenlijk zonnecollectoren aan te schaffen, nieuwe gemeenschapsvorming en ruilhandel via internet. Om de hoek je eten bij iemand halen tegen een geringe betaling of door iets te ruilen.

Overall ontstaan mindfulness-cursussen, een verdunning van de oude boeddhistische leer waarin verlichting en bewustzijn hand in hand gaan.

De yoga scholen komen als paddenstoelen uit de grond en reiken uit naar inkeer, stilte, zelfzorg en fysieke training.

De nieuwe paus is bekend gemaakt, met de opvallende deugden van soberheid en dienend-zijn.

We betreden het vrouwelijk tijdperk. Waarin we opnieuw vriendschap sluiten met de aarde, en we laten achter ons dat we die uitbuiten en uitwonen. We heten vreemdelingen en vluchtelingen welkom en we laten achter ons het beschermen en het concurreren wat van wie is. We gaan anders en samen delen en minder consumeren.

In die overgang voorspel ik dat een plaats als deze kerk over een aantal jaren weer bomvol zit. We gooien opnieuw de netten uit en zullen te horen krijgen: wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen.

Want als je goed kijkt is er een onderstroom in de wereld om ons heen te zien. Een tegenkracht van een intieme en 'nederige' zoektocht naar een rijper inzicht in waar het nu werkelijk om gaat in het leven.

Meer en meer wordt er stil gestaan bij stille bronnen van filosofie, muziek en poëzie en de wortelboeken als de Koran, de Thora en de Bijbel.

Misschien is wel het geheim van rijping dat we onze waarachtige onzekerheid durven toe te laten. Die zelfs opzoeken, zodat we onze fundamentele kwetsbaarheid gaan ervaren als de meest heldere, eigen en onschendbare waardigheid.

Laten we buigen
Buigen voor het goede
Laten we luisteren en ons aanraken
Voor een nieuwe tijd, op weg naar Pasen

Ik vraag de yogi's naar voren te komen
Ik vraag u de muziek, hun beweging en deze woorden in uw hart te nemen

- Ave Verum Corpus KV618 Mozart -

Moge het zo zijn
Sadhu, Sadhu
Namaste

Amen

Nodiging

Iedere week vieren wij het breken en delen van brood en wijn.

Wat er ook in de loop van de eeuwen rond dat eenvoudige ritueel gespeculeerd mag zijn, wij proberen het te verstaan en vorm te geven naar zijn oorspronkelijke bedoeling: als teken van bereidheid tot gemeenschap over taalgrenzen en scheidsmuren heen; bereidheid je levenskracht, je tijd, je geld te

delen met hen die geen deel van leven hebben; en dat wij ons verplichten aan dat visioen van een wereld waar brood en liefde genoeg is voor allen.

Het visioen tot ritueel gelouterd, verdicht tot een gebaar tegen honger, geweld, noodlot - en waarin wij te kennen geven dat wij horen bij dat verhaal over onvoorwaardelijke liefde, het verhaal over Jezus van Nazareth.

Lied Tot Zegen

Moge het delen
Van dit brood en deze beker
Ons sterken in de hoop
Dat een nieuwe wereld komen zal
Waar brood en recht en liefde is
Genoeg voor allen
Komt dan, want alles staat gereed

Zegen van onrust

Moge God ons zegenen met onrust,
over gemakkelijke antwoorden, halve waarheden en oppervlakkige relaties,
zodat er diepgang is in onze harten.

Moge God ons zegenen met boosheid over onrechtvaardigheid, onderdrukking en de uitbuiting van mensen,
zodat we werken voor rechtvaardigheid, vrijheid en vrede.

Moge God ons zegenen met tranen,
die we plengen voor hen die lijden door pijn, verstoting, honger en oorlog,
zodat we onze handen zullen uitstrekken tot troost.

En moge God ons zegenen met zoveel dwaasheid dat we geloven een verschil te kunnen maken in deze wereld.
Zodat we doen waarvan anderen zeggen dat het onmogelijk is.

Wegzending en Zegen

In de ruimte gezet door Gods scheppende hand,
in de vrijheid geplaatst door het Woord,
in het licht gesteld door Gods liefde,
gaan we op weg,
omvat door de zegen,
om te zijn tot een zegen.

De Eeuwige is voor u om U de juiste weg te wijzen
De Eeuwige is achter je, om je te beschermen tegen gevaar
De Eeuwige is onder u, om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen
De Eeuwige is in jou, om je te troosten in verdriet De Eeuwige is boven u en jou en mij, om ons allen te zegenen,
Vandaag en alle dagen

